Ч. 24 (13.569). Львів, понеділок 29. січня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Велике льосування премій для передплатників „ДІЛА“,

які вирівняють залеглости і вплатять передплату згори за час до кінця червня ц. р.

Одинацята премія. Шкірки на футро

вартости зол. 150·— до вибору у фірмі: ПРОМИСЛОВО-ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА „ХРОМ“, Львів, вул. Руська ч. 20.

Дванацята премія. Взуття мужеське, жіноче, дитяче,

вартости зол. 100·— до довільного вибору або на замовлення у фірмі: І. Чорний і О. Беряк, Львів, Руська 3.

ТУТКИ (звійки)

Morwitan

з найшляхотнішого сирівця

10. II. 1934 10. II. 1934

Великі Вечерниці Медиків

у салях „Народнього Дому“

Чому Київ має стати столицею Радянської України?

До англійської преси пишуть з Москви, що в короткому часі, бо вже цієї осени, буде перенесена столиця Радянської України з Харкова до Києва. Офіціяльно пояснюють перенесення тим, що Київ має більш центральне положення, ніж Харків та краще надається до адміністративних цілей, а крім того Київ лежить у рільничій смузі, яка на Україні грає найважнішу ролю.

Тимчасом англійська преса пояснює перенесення столиці політичними причинами. Радянська влада хоче навязати тісніші взаємини з Польщею, а Харків трохи за далеко від польської границі, тому й переносять столицю до Києва. Це малаб бути одна з головніших причин.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Тайна конференція британських адміралів та полководців у Сінґапор.

До Сінґапор скликали на тайну конференцію головних полководців та командантів ескадр на Далекому Сході. Конференція почалася в середу 24. ц. м. і потреває тиждень. У ній беруть участь адмірал сер Фредерик Драєр, головний командант ескадри в Китаю, він є також і предсідником конференції, генерал Октфілд, командант військ у Малаї, віце-адмірал Дж. Ф. Гайд з Австралії, командант Бурджіс Вотсон з Нової Зеляндії та генерал Еллебі з Анґлії.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Справа вбивства Дуки.

В Букарешті оголошено список осіб обвинувачених у співучасти у вбивстві прем'єра Дуки. Передовсім потягнені до відповідальности безпосередні виконавці замаху, отже Константінеску, Делімач і Караміна. Державна прокуратура домагається для Константінеску досмертної вязниці, а для обох його спільників до 20 літ примусових робіт. Крім того є обвинувачений проводир „Залізної Ґвардії“ Кодреану, що є засуджений заочно, його батько, дальше Гемеці Катакузіно, професор університету і директор щоденника „Календарул“ Крайніч, професор університету і редактор щоденника „Універсул“ Попеску, а бувші редактор щоденника „Куванттул“ Ракоческу. Акт обвинувачення закидує їм змову проти безпеки держави і передбачує 5 до 8 літ примусових робіт. Поміж обвинуваченими є бувший посол і член „Залізної Ґвардії“ Годос і директор часопису „Кувантул“ Йонеску, яким грозить кара вязниці від 2 до 5 літ.

Центральний Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15), приймає вкладки ощадности.

Конто ПКО. ч. 143.467.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла“, Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

Читальня, Кружок „Р. Ш.“, Кооператива,

що не передплачують „Діла“, кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло“ до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діла“!

Польща має нову конституцію!

Львів, 27. січня 1934.

Дві події заскочили вчора польську прилюдну опінію. Дві події трапились вчора — одна з ділянки закордонної, друга внутрішньої політики, — і справді не відомо, котра з них відіграє в історії Польщі більшу ролю. Передполуднем у Берліні підписано пакт неагресії поміж Польщею і Німеччиною, важністю на 10 літ, і таким робом на 10 літ усунено з відносин між цими державами тему територіяльного спору та вможливлено між ними за той час всяку таку кооперацію, яка той спір грівко вирішила би. З того погляду польсько-німецький пакт неагресії має величезне значіння, якого далекосяжности нині годі навіть оцінити. Цій темі присвятимо теж окрему увагу. Нині зупинимось на події другій, характеру внутрішнього: ухвалення в соймі нової конституції.

Прийшла вона як грім з ясного неба для всіх тих, які наївно манили себе надією про безвиглядність дотеперішніх ревізійних спроб та які конвульсійно боронили конституції старої. У короткому звіті, який містимо на іншому місці, передано хід того будь-що-будь для Польщі історичного засідання сойму, яке історичним стало усупереч усім сподіванням самої санації, котрій і не снилось зреалізувати шпиль своїх мрій так швидко і так гладко. Гротесковий характер витвореної ситуації полягав в тому, що ніхто інший, як лише сама польська опозиція віддала всі атути в руки клюбу ББ та вможливила йому перевести зміну конституції в найбільш формальний спосіб. „Зміна конституції може бути переведена лише в присутності щонайменше законної половини послів, чи членів сенату, більшістю двох третіх голосів“. Сила опозиції була в циферному укладі соймових клюбів: клюб ББ не творив двох третин сойму і не міг їх в ніякий „[illegible]“ спосіб зібрати. Це була найбільша пляма на „побіді“ санації при останніх виборах і єдиний радісний пункт для опозиції. Через те й кружляли віддавна різні поголоски, яких то способів ужиє влада, щоби в дні рішаючого голосування затримати поза салею засідань сойму таке число опозиційних послів, яке далоб перевагу 2/3 клюбові ББ. Демонстраційна сецесія польських опозиційних клюбів миттю підсунула думку санаційним спеціялістам від соймового реґуляміну, щоби використати порожні лавки ендеції, ППС, ХД, НПР і людовців для переведення лискавкою зміни конституції. Титулятуру „Конституційні тези“ перейменували на „Конституційний закон“; точки тез назвали „артикулами“; пригадали, що непотрібно заголошувати конституційного внеску на 15 днів перед голосуванням, бо він був заголошений три роки тому; застосували врешті забуту точку реґуляміну, яка допускала можливість, що в деяких випадках не треба роздавати посłам друків. Переставлено порядок нарад і переведено всі три голосування. Вся процедура тревала кілька хвилин. Польські опозиційні посли до краю збентежені й перелякані, довідувались про доконаний факт у кулуарах сойму від українців, які — склавши свою заяву — всетаки назалі засідали на салі нарад і слиті голосували проти нової конституції. Польська опозиція сама пошилась у дурні і санація мала повне право тріюмфувати з нового „трику“, яким виперла всю опозицію в поле.

Це формальна сторінка справи, яка дає хіба тему до міркувань про повну бездарність польської парляментарної, правої і лівої, опозиції, ту бездарність, яка так яскраво проявилася і при виборах і в [illegible] берестейській афері, та взагалі в безконечному ряді подій, починаючи від травня 1926 [illegible] і „леґалізації травневого перевороту“, яку опозиція перевела своїми голосами — собі на погубу. Штучна (по польськи „канал“), яка вчора так знаменито вдалася клюбові ББ, дає теж тему до ширших міркувань на тему справжнього банкроцтва польського парляментаризму, що проявляється не у кепських доктринах демократизму, а в деґенерації чільних оборонців тієї доктрини: слабість ідеї не проявляється у тому, що вона кепська, тільки тому, що вона втратила атракційну силу, перестала своїх прихильників захоплювати і гине через їх власну неохайність і недбайливість. Вчорашня „демонстрація“ оборонців давнього парляментарного польського конституціоналізму, яка полягала на тому, що пп. людовці й пепеси вчголосили кілька грімких фраз, заповіли „боротьбу всіми засобами“, надягли мерщій плащі та розійшлись по міських каварнях, щоби потім на місті з надзвичайних ґазетних додатків довідатись про події у соймі, — таке „зацікавлення“ справою „оборони“ загроженої демократії дискредитує і оборонців і саму справу.

Але все це теоретичні міркування, які не змінюють факту, що Польща відмовилась від учора й формально від демократичного парляментарного устрою та прийняла устрій, в якого підставі лежить делікатна формулка „скріплення державної влади“ та який по суті є *петрифікацією влади одного санаційного табору.*

„Зриваємо зі системою парляментарного правління“ кликнув учора п. Цар. Парляментарне правління в Польщі справді не записалося золотими буквами і ми, українці, теж не маємо причини сипати на голову попіл з приводу його похорону. Але й факт петрифікації диктатури одної партії не може в українців викликувати захоплення — після близько 8-милітних практичних вислідів правління тієї партії у ділянці національної політики.

Не ми були оборонцями попередньої, нібито „найліберальнішої“ польської конституції! Нападали: ми били в неї вічно, явно і славно, вказуючи на її засадничо вороже супроти українців вістря, яким була її засаднича концепція національно-однородної, зцентралізованої і зуніфікованої держави. „Ми, нарід польський“ — такими першими словами характеризувала себе попередня польська конституція, твір проф. Дубановича: тільки польський нарід є в державі управильненою частиною її населення, а всі інші національні групи спихається до ряду „меншин“, без запевнення їм прав, приналежних національним *колективам*. А коли пригадаємо, як у практиці виглядало застосування старих конституційних точок про рівноправність громадян без ріжниці національности й віроісповідання — не маємо ніякої причини відтягатися від участи у хорі „вічная“ за її память...

І при всьому нашому демократичному світогляді не закриваємо очей на течії, які переважають у світі, які безперечно мають свої глибокі джерела та на які покликувався п. Цар. Але п. Цар казав, про крізу демократії, про занепад лібералізму, про змінені умовини для співпраці виконавчого, законодатного і репрезентаційного чинника державної влади, про потребу кращого функціонування державного апарату. Брав під увагу ріжні моменти, не взяв лише одного: *національного укладу населення Польщі*. І в підставу нової конституції лягла *у ще більшій мірі, ніж раніш, засада національної однородности польської держави*. Що більше: п. Цар не вважав за відповідне хоч би натякнути для декорації згадати про 5-ту частину цілого населення держави, якою є українці. Тільки жиди вдостоїлися тієї „ласки“: хай їм вийде на здоровля...

І те повне знехтування національного складу держави, те сліпе наслідування фальшивих чужинецьких устроєвих взорів, є тим самим первородним гріхом, який тяжів на попередній конституції і пімститься і на новій.

ФІРАНКИ, КОВДРИ, ПОСТІЛЬ
від найвибагливіших до найдешевших
ВИРІБНЯ
ВАНК, Марійська Площа ч. 6.

Ціна нафти в СРСР. і за кордоном.

Населення Радянщини дуже болючо відчуває недостачу нафти та інших нафтових продуктів. Їх майже неможливо дістати. Недавно радянська влада видала декрет (проголошений в часописі „За Індустріялізацію“ з дня 24. м. м.), в якому подано офіціяльні ціни нафтових продуктів для колективних господарств та підприємств.

Щоби вказати на ріжницю домашніх цін та цін, за які Радянщина продає нафтові продукти за кордоном („капіталістичним“ державам!), поміщуємо за „Дейлі Телеграфом“ коротеньку статистичну табличку:

Ціни для власних підприємств		для закордону
Нафта за тону	800 руб.	23 р.
Бензина (ґазоліна до мот.) за т.	1.000 р.	30 р.
Ліґроїна (важка олива) за тону	900 р.	26 р.

Англійське міністерство воздухоплавства підписало з Радянщиною контракт на доставу оливи для літаків, бо Радянщина подала найтанніші ціни.

Населення України бідує без світла, в той час, коли радянська влада вивозить нафту за безцін, щоб тільки дістати за неї „валюту“.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН)

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 29. СІЧНЯ 1934

ЯРОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ.

Про себе і нову поезію.

(Слово на вечорі роздачі літературних премій.)

Мені особисто досить рідко доводиться виступати. Та бувають ситуації, коли відмовитись годі: в час, коли ми ще не доросли до рівня нобелівських нагород, притишуємо наше сумління своїми малими. Це трохи незручно для нагородженого, бо noblesse oblige і коли такий починає говорити, публика дивиться на нього мов на який дивогляд і жде, щоб йому з рота вилетіли золотокрилі голуби глибокодумних слів. Як особисто рідко беру участь у т. зв. поважних розмовах, мабуть тому, що вони повні несвідомого гумору, як та промова Берента на отворенні Польської Академії Літератури, де слухачі в антрактах поміж одною й другою дрімотою невдало вдавали дуже поважних, стараючись надаремно зловити сенс промови шановного академіка. Отож коли розмова сходить і на поважні речі, що шкодить сказати між ними й дещо веселого, як каже Горацій? Чейже кожен спосіб висловлюватись добрий, окрім нудного. Та у нас взагалі вважають, що є такі речі, про які можна говорити лиш у поважному тоні, а т. зв. шовізм (від Бернарда Шова), що не конечно з глумом, а лиш із тонкою іронією й одверто говорить про все: про культурні справи, про мораль, про великих людей і таки простих каналій, про національні святощі, про сексуалізм, про парлямент і про останній напрямок Пікасса, — той тон у нас зовсім незрозумілий і люди ні сіло ні пало ображаються, так, мов би ми встрявали в їх родинні авантюри.

Та годі, — вертаймось до літератури і виятково будьмо поважні. Може трохи розчаруєтесь, коли говоритиму про неї у звязку з мистецтвом, але нині проблеми усієї духової культури такі собі близькі, що годі обмежуватись до одної ділянки творчости. Ті самі ідеї, ті самі напрямні стають проблемою кожного свідомого мистецтва і найважнішою його метою стає передати всебічно те, що ми звемо **новою людиною**, тією людиною, що, за Бергсоном, проблематичним змістом своєї творчости ставить результат свого фільософічного міркування, яке є висловом мистецької інтуїції його особистости. Увесь конфлікт, що існує наприклад у ділянці мистецтва між нашими мистцями та громадянством, конфлікт, що напевне настане незабаром і в нашій літературі на тлі т. зв. розбіжности поглядів і незрозумілости творчих питань — лежить у тому, що наші мистці хочуть іти паралельно із розвитком усього мистецтва в цілому світі, вивчаючи його просто з джерел, до чого в нас громадянство не звикло, беручи вже готову стемперовану транзпозицію даних напрямків з другої руки, від поляків чи росіян. Тимчасом сучасному мистцеві не стає часу йти лиш наполовину — він кладе проблеми у всій їх гостроті. І тут дійшло до такого парадоксу, що в нас, хотячи працювати для громадянства, треба проти нього боротись, проти його поглядів, що зрештою має нас свою традицію: Франко. Ось на цьому тлі й виростає увесь закид, що його можна зробити сьогочасній нашій літературі, а це те, що вона занадто знижувалась до рівня загальности й хотячи всіх задоволити й нікого не дратувати — загубила свою справжню мету: підтягати суспільність силою своєї переконливости до рівня своїх високих завдань. Забули в нас тут більш як де, що мистецтво або література хочуть, щоб їх любити, але ніяк не годяться на подружжя. Інакше повстає цей загроздливий стан, що його хтось злобний означив як любов до мистецтва... без взаємности.

Тепер декілька слів про те, що привело мене до поезії. Причини тут зовсім нескладні. У мистецтві ми, малярі, маємо за собою вже велику виконану практичну й теоретичну роботу. Повстало деяке відпруження енерґії і я, не кидаючи зовсім малярства, повернув частину своїх сил і на літературу, де я й раніше працював як теоретик нового мистецтва. Автім література в нас, мистців була конечна: ми не мали своїх ідеольоґів ані теоретиків і самі мусіли хапатись за перо, щоб пояснювати, боронити й розвивати свої мистецькі погляди.

Окрім цих складніших причин є ще й інші більш матеріяльного характеру. Факт фактом, що сучасний український мистець може, зважаючи кошто вність його матеріялу, працювати для свого мистецтва не більш два-три місяці на рік. Бо коли такі визначні мистці, як у нас Новаківський, працюють лиш дорівочно, це, звичайно, траґедія нашої дійсности. А що вже говорити про молодих, що рвуться до праці?

ля незвичайно жива. Чільніші радянські поети перекладають багато архитворів европейської літератури і видавництва дають у перекладах навіть повне видання великих европейських письменників. На жаль, не можна там пізнати справжнього обличчя письменника і подати характеристику його діяльности тому, що офіціяльний більшовицький режім зводить усю літературу до агітки і визначні таланти (Тичина, Рильський, Бажан) пішли наосліп на послуги офіціяльного режіму на велику шкоду української культурі.

У поезії помітна дбайливість за фому і тенденція европеїзації. Можна ствердити і в Галичині відворот від народніх мотивів і народньої ритміки. Та в усіх творах, без огляду на літературний рід, переважає безсюжетність. Автори завертають до минулого, щоб там шукати сюжетів, цвіте мемуаристика. Зокрема в Галичині літературний рух ослаб теж із матеріяльних причин; нема покупця, видавництва падуть.

На цьому ґрунті виросла щаслива думка літературної нагороди у Т-ві письменників і журналістів.

Д-р Сімович пояснює мотиви, чому жюрі зупинилось на кількох преміях, замісць одної головної нагороди, як розуміло своє завдання і як його виконало. Після цього переходить до характеристики кожного з нагороджених авторів та їх відзначених творів.

Цей імпровізований невеличкий виклад був дуже цікавий і жаль, що не було змоги записати його в цілости. Можливе, що д-р Сімович при якійсь нагоді схоче головні свої думки розвинути в окремій ширшій статті.

АВТОРИ МАЮТЬ СЛОВО.

Перший з нагороджених авторів промовляв *Святослав Гординський*. Жаль, що його слабий орган і брак звички говорити не дав змоги всім почути як слід його гостро актуальних заміток, які друкуємо окремо.

Другий з черги промовляв *Богдан Кравців* — коротко, виразно, ефектовно. Говорити про свою творчість не хотів би, бо це значить говорити про свої глибокі почування, а про ті звичайно не кажемо. Та коли вже йде про вплив на літературну працю, то найбільше завдячує вязниці. Там мав самоту і нагоду пізнати людей у всій наготі. На останню його збірку вязниця вплинула теж формально. Чотири кроки туди і назад сильно нагадували обмежені чотири рядки строфи. Признання жюрі вважає признанням не тільки для себе, але і для тих другів, з якими ділив переживання і що на довгі роки залишились у вязниці. Після двох збірок мав намір спрямувати свою енергію в інший бік, але вязниця знову привернула його до літературної праці. Хотів би, щоб наша нова література була жива і щоб чути було в ній кров сучасности. Як друга його збірка „Дорога" була висловом його юнацьких почувань пластуна, а остання „Сонети і строфи" переживань у вязниці так хотів би, щоб майбутня змалювала колись історію майбутнього покоління. ~~Кінчить бажанням, щоб міг колись „у день кривавої розплати в шинелі сірій вмерти від гранати".~~

Степан Левинський прохає відчитати за нього (виправдуючись заборонoю лікаря довше говорити) один розділ зі своєї повісти, над якою саме працює. Річ цю помістимо у черговому числі.

Після цього скарбник Т-ва Д. Паліїв роздає нагородженим коперти з признаними преміями.

Настрій на салі приємний; почувається, що всі вдоволені, що трапляється нині у нас так рідко.

Французький уряд перед крізою.

ПАРИЖ, 27. І. Політичні кола уважають положення уряду дуже критичним. Кабінет находиться в трудній ситуації наслідком інформацій, які компромітують міністра справедливости Рейнальді. Розійшлася чутка, що прокуратор деп. Секвани задумує вислати до міністерства справедливости урядника, щоби переслухав міністра в справі, яка ведеться проти т-ва Гольдінґ-Какадан.

ПАРИЖ, 27. І. ПАТ. Делеґація соціялістичної групи під проводом Блюма повідомила премієра Шотана про становище ґрупи у відношенні до міністра справедливости Рейнальді. Шотан згодився з депутованими, що треба передбачувати димісію міністра Рейнольді.

Український голос із 1911 року про містифікації у Сєнкивеча.

Стаття д-ра С. Томашівського у „Неділі", літературно-науковому додатку до „Діла".

(Докінчення.)

„Не маю на думці займатися всіма героями Сєнкевичевої трильоґії, цеї виславленої „narodow-oї epope-ї", подам тільки причинок до пізнання історичної реальности одного з улюблених автором героїв. Ви знаєте, очевидно, пана Яна Скшетуського з „Ogniem i mieczem""? Того римлянина й спартанця в одній особі! У нім бажав автор змалювати тип чистокровного поляка шляхтича-ziemianina, лицарського, гарного, поважного, гаряче патріотичного й високо-культурного, так високо, що тої культури збуває йому повні міхи й він несе її на Україну обдаровувати нею варварів... Він відбиває посажну українську дівчину козакові й здобуває побіч Вишневецького безсмертність в обороні Збаража...

Хто ж був в дійсності пан Скшетуський? Між друкованими досі джерелами маємо (окрім коротенької згадки у Рудавського) дві звістки. Одна в листі познанського біскупа Шолдрського з серпня 1649 р. така: „Товариш з обложеного війська Скшетуський прибув до короля під Топорів; він сказав, що до середи або четверга могли ще наші боронитися, дальше ні... (тут про обосторонні сили). Той п. Скшетуський, убравшися по хлопськи, прийшов під козацьке військо до ріки, яку перейшовши, цілий день лежав в борі, а в ночі пішов бездоріжжям до короля". Друга звістка в листі львівського міщанина Кушевича з 17. серпня 1649 р.: „Якийсь п. Скшетуський, товариш з-під хоругви п. Ґдешинського, вийшов з челядником своїм з обложеного обозу й з великою відвагою, без огляду на своє здоровля, зазнавши великих невигід через болота й води, відбиваючися від собак, що їх багато всюди по шляхах задля многих трупів, прийшов до обозу короля під Топоровом. Король приймив його з великою прихильністю й любовю та обдарував його, так само канцлер коронний, і досі зостає він у почестях"... (дальше зміст його донесення). Додавши до того кілька подробиць із рукопису використаного Кубалею (Oblężenie Zbaraża) про цього збаразького смільчака, (що одначе тут названий інакше — Стапковський), будемо мати все дотепер знане про цю фігуру. Та я можу подати одну дуже характеристичну подробицю про п. Скшетуського, яка що правда не зменшує вартости його відвазі (хоч історик збаразької облоги переконує нас, що перебратися через козацькі війська зовсім не було трудно), одначе в дивнім світлі ставить змагання самого Сєнкевича зробити із Скшетуського ідеальний тип польського шляхтича XVII в.

Ходом польсько-козацької боротьби за Хмельницького цікавилася вся політична Европа, й багато уваги присвячувано українським подіям у Римі. Та ж це була між іншим боротьба православної релігії з католицькою, що дотеперішні успіхи унії дуже сильно підорвала. Отже зрозуміла річ, що папський нунцій, який перебував у Варшаві, посилав у Рим часті й докладні реляції про всі важні події й про своє власне відношення (а було воно дуже активне) до цих подій. Ті його донесення, оперті звичайно на урядових відомостях з першої руки, переховувані старанно у Ватиканськім архіві, містять багато інтересних річей до пізнання тодішніх політичних і воєнних справ, а серед них подибується й одна подробиця про нашого п. Скшетуського, без сумніву вірна. От-що писав він 14. серпня 1649 р. до Риму (перекладаю з італійського):

„З Топорова прийшли листи з 7. ц. м., що того дня прибув у королівський обоз п. Скшетуський **Русин-схизматик** (s. **Skrzetunoski Ruteno scismatico**), що знайшовся в трудніщих обставинах між іншими панами та перейшов крізь неприятелів незвичайно хитро. Він умовився з начальником нашого війська, що буцім то хоче втікати. Потім у великім секреті заявив він своїм слугам, також **схизматикам**, що буде корисніше й безпечніше для них усіх перейти до Хмельницького. Слуги обіцяли піти з ним. Таким способом прибув він до ворогів і задержався тут три дні. За той час мав змогу оглянути їх сили й пізнати їх найслабше місце. Опісля, передягнувшися за селянина, вихопився звідти без ніякої перепони та бічними дорогами й болотами, кілька разів у плав, прийшов перед короля. Цей приймив його, як належало, найласкавіше й обіцяв йому перше староство або уряд, що опорожниться, канцлер коронний переодяг його у власну одіж"... (дальше зміст його відомости).

Стільки нунцій Джованні де Торрес про Скшетуського, та це вже достаточно дає сконстатувати, що: 1) у відважнім будь-що-будь ділі його не було нічого особливо геройського; 2) він був українець православної релігії, одначе стояв не там, де 9/10 його земляків і одновірців (навіть дуже багато української шляхти), а там, де національні й релігійні противники роздавали за заслуги вакантні урядові посади. Та не це тут важне, п. Скшетуський особисто міг бути найсимпатичніший чоловік у світі, навіть його політичне становище не має в собі нічого надзвичайного — таких було більше! — одначе це дійсно фатально, що якраз цього **православного русина** вибрав собі Г. Сенкевич на першого героя своєї повісти й виідеалізував його як найкращий **тип польського шляхтича.** Він повинен рішуче каятися свого вибору.

Таких містифікацій з „Ogniem i mieczem" дуже багато, так що вся повість разом із своїми товаришками то одна велика містифікація. Жаль тільки, що нею годуються міліони".

Ікс.

948

Якими словами промовити?...

Якими словами промовити до вас, громадяни, що не сповняєте своїх обовязків супроти рідної преси? Як розбити вашу байдужість до українського друкованого слова, як зворушити ваше сумління, як змягчити ваше серце?

І яких засобів нам ужити, аби притягнути та привчити наших людей читати щодня свій щоденник? Примусу фізичного тут не може бути, але чейже іствує якийсь моральний наказ! А той моральний наказ повинен мати хіба більшу силу, як примус фізичний, особливо серед нації недержавної, яка на свому тернистому шляху до кращого завтра кує власними силами свою долю.

Зрозумійтеж той моральний наказ та приложіть і свою руку до розбудови „Діла" у великий щоденник! Нехай кожний сповнить по силам свій обовязок!

коробка 2 зол. Аптикар ДРАНЧ і С-ка, — БЄЛЬСКО

Студентський Баль

цих масниць не відбудеться, зате найбільшим пробоєм 1934 р. будуть безумовно

ПЕРШІ СТУДЕНТСЬКІ ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ

під гаслом „Студентство Рідній Школі" в четвер, дня 8. лютня 1934, в сполучених салях Нар. Дому

Дві оркестри — Jazz Band — несподіванки.

Українські сервіси

проєкту арт. м. В. Дядинюка

по цінах дуже приступних поручає одинока фірма

Олександер Онисько

у Львові, вул. Галицька 20.

РЕПЕРТУАР МІСЬКИХ ТЕАТРІВ

Неділя день відпочинку і розривки

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР
3·30 Гроші — те не все
7·30 Івар Крюгер

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ
3·30 Фотель 47
7·30 Но, но, Нанете

В четвер, 1. лютого ц. р. у Великім Театрі премієра песи Честертона

Чоловік, який був Четвергом

Сьогоднішня декларація буде ратифікована, а документи будуть виміняні у Варшаві. Декларація обовязує 10 років і оскільки не буде на 6 місяців перед упливом того часу виповіджена, важна буде дальше, одначе опісля можна буде її виповісти в кожному часі".

ГОЛОСИ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

БЕРЛІН, 27. І. ПАТ. Вся сьогоднішня преса містить на передових місцях урядовий текст польсько-німецької декларації, підкреслюючи перш усього мировий характер цього акту. Всі часописи зазначують, що політика націонал-соціялістичної Німеччини є тільки переходовим фрагментом, але що умова не нарушує в нічім зобовязань обох держав супроти інших держав, ані не є спрямована проти когонебудь. „Фелькішер Беобахтер" підкреслює, що новий польсько-німецький пакт запевнює обом краям почування безпечности, залишуючи їм одночасно самостійність і вільне становище у зовнішньо-політичних справах.

Гуґенберґівський „Льокаль-Анцайґер" пише, що пакт є святочним актом, який на довго, бодай на 10 літ рішатиме про польсько-німецькі взаємини. Всі проблеми мають розвязуватися шляхом безпосередніх переговорів. „Дойтше Альґ. Цтґ." стверджує, що між Польщею і Німеччиною є кілька спірних точок. Відомо, що центр спорів лежить на польсько-німецькій границі та що від часу війни творив найбільшу небезпеку воєнного конфлікту. Тепер, після заключення пакту, ця можливість віддалюється найменше на 10 років. Цю можливість піддано стерилізації. Тому, що поляки і німці мусять жити поруч себе, є надія уздоровити ті хорі спірні місця після 10 років. Вкінці часопис висловлює надію, що торговельні переговори між обома державами доведуть до позитивного висліду. „Фосіше Цтґ." пише про пакт як про найважніший політичний зворот у післявоєнному часі. Польсько-німецька декларація є подією, що торкається цілости европейських відносин. Часопис запитує, який вплив зробить цей пакт на переговори, які ведуться тепер безпосередньо з Францією.

ФРАНЦУСЬКА ОПІНІЯ.

ПАРИЖ, 27. І. ПАТ. Агенція Аваса оголосила вчора комунікат у справі підписання польсько-німецького пакту про неаґресію. Вістка про заключення в Берліні цього пакту, що обовязує на 10 літ і має на меті сконсолідувати мир, не заскочила поінформованих політичних кол у Парижі. Умова наступила після комунікату, оголошеного 15. листопада м. р., який говорив, що після першої стрічі Гітлера з міністром Ліпським французький уряд повідомлено про переговори, які будуть продовжуватись в напрямі заключення пакту неаґресії. Французькі політики все відносилися прихильно до розвитку тих пактів і до всього, що могло утревалити мир в Европі. Міродатні кола висловлюють вдоволення, що Польща, союзна і заприязнена держава, причиняється до того мирного діла і зміцнює своє становище новими гарантіями безпеки.

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ХАРІС

у Львові при вул. Корнявтів 3. (Нар. Дім)
Тель. 15-64

улаштовує похорони від найскромніших до найвибагливіших; перепроваджує ексгумації та перевіз на провінцію власним санітарним автом

Ціни найдешевші.

Для селян вічвіг і звіз безплатний.

Хай живе Всеукраїнський Національний Конґрес!

Високоповажаний Пане Редакторе!

В перший день Нового Року Народній Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання прийняв відповідальне рішення про скликання Всеукраїнського Національного Конґресу. Цей акт уважаємо першорядною національно-політичною подією.

Дозвольте з цього приводу через Ваш шановний часопис висловити Високому Народньому Комітетові наш щирий привіт і глибоку пошану та побажати якнайскоршої реалізації цього всенаціонального діла.

Віримо, що ціле світове патріотичне українство прийде Високому Народньому Комітетові з найбільшою допомогою до здійснення цієї ідеї і тим виконає свій святий обовязок перед усім українським народом.

Зі свого боку готові прислужитися всім, що буде в наших силах, для цієї високої ідеї.

Хай живе Всеукраїнський Національний Конґрес!

В згоді сила!

Подєбради, 22. І. 1934.

17 підписів.

Вісти з „Рідної Школи".

1. Унормування платностей на „Рідну Школу" у Львові.

Дотеперішня ріжноманітність у плаченні постійних щомісячних 1-процентових датків на „Рідну Школу", які складають центральні установи та їхні службовики, показалася непрактичною. Через те почавши від 1. лютого 1934 р. будуть сцентралізовані в касі Головної Управи „Р. Ш." всі 1-процентові місячні датки зі Львова для „Рідної Школи".

Тому від 1. лютого ц. р. будуть українські установи у Львові та їхні службовики передавати свої складки просто до каси Головної Управи „Р. Ш.". Одночасно з тим касуємо всі дотеперішні уповажнення, що управнюють інкасувати складки в установах. Про цю постанову повідомлені всі українські приватні й державні центральні установи та їхні службовики.

Ця постанова не відноситься до всяких інших платностей на потреби „Рідної Школи".

2. Рахунок дару на коляду „Рідній Школі".

Пригадуємо всім Кружкам „Рідної Школи", збірковим комітетам та іншим установам, що займалися збіркою дару на коляду для „Рідної Школи" в 1934 році, щоби вже переслали до Головної Управи звідомлення з переведеної збірки.

Повітові Кружки „Рідної Школи" і Повітові Союзи Кружків „Р. Ш." нехай допильнують, щоби звіти про цю збірку були повні і згідні з дійсним станом.

Якби з якоїсь громади дотепер не передали ще грошей з коляди, нехай зроблять це найдальше до кінця січня, бо Головна Управа мусить проголосити прилюдно вислід збірки. Зрештою не лицює, щоби в теперішньому часі, де „Рідна Школа" має таку широку діяльність, найшлася така громада, що не буде у списку добродіїв „Рідної Школи".

Головна Управа „Рідної Школи".

Комуністичний конґрес у Москві.

МОСКВА, 27. І. ПАТ. Вчора відкрито на Кремлі 17-ий конгрес комуністичної партії СРСР при участи 2.000 делеґатів, що заступають партійну організацію цілого Радянського Союзу. Появу Сталіна на трибуні повитали зібрані бурхливою овацією. Інавґураційну промову виголосив голова народніх комісарів Молотов. До президії конґресу увійшли м. і. Сталін, Молотов, Каганович, Ворошилов, Орджонікідзе, Калінін і Крупская, вдова по Леніні. З черги Сталін виголосив звіт Центрального Комітету. В часі промови, яка тревала 5 годин, Сталін був часто предметом овацій.

—o—

Роздача літературних премій.

ПРИСУТНІ ПРЕМІЙОВАНІ АВТОРИ І ПРОМОВА СЕКРЕТАРЯ ТОВАРИСТВА.

Дня 26-го ц. м. відбулись у салі „Бесіди" товариські сходини з почину „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка" для роздачі літературних премій, признаних за 1932 і 1933-ий рік. Саля повна. За довгим зеленим столом представники Ради Т-ва і члени жюрі. У першому ряді крісел нагороджені. Нема Ж. Процишина, що проживає у Бельгії, ні Галини Журби, що прислала листа виясняючи, чому не може брати участи у вечорі. Із листа виходить, що авторка уявляла собі вечір як якусь маніфестаційну імпрезу, і через те ніяково їй було брати у ньому участь, тимчасом це були тільки скромні сходини для громади близької до літературних питань.

Вечір починає вступним словом секретар „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка" *І. Кедрин*. Натякає жартівливо на щорічну церемонію при роздачі Ноблівської премії, де нагороди роздає шведський король і де при кожному лавреатові підносять прапор держави, до якої лавреат належить. Якби звичай із прапорами прийняти у нас, то зваживши ріжні соціяльні пересвідчення наших нагороджених авторів, цей вечір міг би початись на салі демонстраціями, зовсім небажаними як прелюдія. Після цього секретар оповідає про важніші моменти історії літературної премії і відчитує список жертводавців. Підкреслює заслугу при реалізації ідеї літературного фонду й нагороду члена Ради Т-ва В. Софронова-Левицького та довше трохи зупиняється на вимозі, яку вибране Радою жюрі поставило до Ради, щоби змінити первісну умову: 1 головна нагорода і 2 премії. Закінчує висловом вдоволення з успіху переведення цієї першої спроби ввести у нас щорічні літературні премії та висловлює переконання, що цей звичай прийметься у нас на постійне.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІТЕРАТУРИ І НАГОРОДЖЕНИХ.

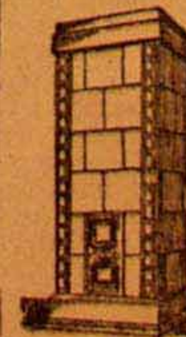
Д-р Василь Сімович як голова жюрі дав звязкий образ нашої літератури за останні роки. Характеристична риса галицької післявоєнної та еміґраційної літератури це історичні твори з нашої бувальщини. Сільський побут в його новими обставинами нових письменників не цікавить, можливе, що нове село для них незрозуміле або мало доступне. Нема теж побутової драми ні повістей у роді Нечуя. Дрібна інтеліґенція входить поволі в літературу, але теж мало; тема маркантнішого твору з її життя ні з життя нашого духовенства, що довго стояло на чолі політичного та культурного руху.

Старші галицькі письменники, хоч ще живуть, поволі відходять від літератури. Одночасно на Радянській Україні бачимо великий розквіт лірики, що переходить теж в епіку, широке закроєну соціяльну повість і оповідання. Новеля щезає; можливе, що цьому винні нові обставини. Нема теж нової драми. Зате перекладні пра-

Балканський пакт без Болгарії.

ВІДЕНЬ, 27. І. ПАТ. Віденське кореспонденційне бюро повідомляє з Букарешту, що з огляду на неґативний вислід румунсько-болгарських переговорів у справі приступлення Болгарії до балканського пакту в політичних колах думають, що підписання пакту, плянуване спершу на кінець лютого, наступить з початком лютого в Білгороді.

Болгарський премієр заявив, що не підпише ніякого нового пакту в справі реґуляції границь. У справі балканського пакту мали предложити Болгарії як компромісову пропозицію доступ до Еґейського Моря і признання більших прав болгарським меншостям. Остаточного рішення надіються завтра на конференції між Мушановом і Тітулеску.

Фірма Михайло

Галібей

Склад кафлевих печей і кухонь

Львів, Петра Скарги 5.
Телефон 61-65.

Філія:
Станиславів, Липова 1.

Як ББ. прийняло нову конституцію?

Короткий звіт з історичного засідання сойму.

На черзі дня пленарних нарад сойму 26. січня ц. р. стояв як перша точка звіт конституційної комісії з ходу праці над внеском Клюбу ББ у справі зміни конституції. Таке поставлення справи зміни конституції викликувало в опозиції сумніви формальної натури, бож річ не йшла тут про конкретний законопроєкт, але про щось посереднє: про познайомлення сойму зі станом цієї справи на конституційній комісії, сфіналізованим покищо у відомих конституційних тезах віцемаршала Цара, які комісія прийняла на засіданнях 11. і 18. січня ц. р. Рішення комісії звучало: „Комісія приймає тези зголошені генеральним референтом та признає їх за підставу дальшої праці над редакцією конституційного закону". Друге рішення звучало: „Конституційна Комісія вирішує зложити соймові звіт зі своєї дотеперішньої праці над ревізією конституції".

І саме у виконанні цієї другої постанови розписано вчорашнє засідання сойму. Посольські лавки заповнені. На лавках міністеріяльних засіли міністер Бек, премієр Єнджеєвич, біля нього міністер внутрішніх справ Перацький, та всі інші міністри, ~~крім того сильно репрезентований департамент безпеки міністерства внутрішніх справ.~~ Речником конституційної комісії був, як генеральний референт справи зміни конституції, віцемаршал Цар, який у довшому рефераті зясував історію питання про зміну конституції та провідні засади його конституційних тез, які, як він впевняв, зібрані в підставовій засаді: сильна влада та свобода громадян, працюючих для загального добра. Зокрема референт оспорював твердження, начеб у Польщі була диктатура, аргументуючи, що колиб була диктатура, то мусів би бути диктатор, а диктатора нема, бо маршал Пілсудський ним бути не хотів і не хоче.

У дискусії над цим рефератом забирали голос представники всіх клюбів, причому в імені **Українського Клюбу** промовляв **пос. д-р В. Загайкевич,** який склав слідуючу заяву: Уважаємо, що нинішній спосіб поведення, що таким непроцедуральним шляхом форсує зміну конституції, противиться обовязуючим досі постановам конституції та регуляміну соймових нарад. Однак не на нас тяжить обовязок стояти на сторожі соймового регуляміну та ухваленої без нас конституції. Наше становище до предложених конституційних тез зясували ми в заяві Українського Клюбу, зложеній на засіданні Конституційної Комісії дня 11. ц. м., яку в цілості піддержуємо, і до тої заяви нічого додати ані відняти не маємо.

Менш-більш подібного роду декларації, з коротшою або довшою мотивацією, складали представники всіх опозиційних клюбів, — ендеки, ППС, НПР і людовці, — заявляючи, що серед таких обставин у нарадах над зміною конституції участи брати не будуть. Всі польські опозиційні клюби салю соймових нарад покинули.

Около год. 6. веч. маршал оголосив 15-хвил. перерву. Після неї посли ББ виповнили салю в комплеті. Вище згадані опозиційні клюби на салю не вернулися.

Тоді віцемаршал Цар зголосив внесок, щоби предложені тези прийняти як проект закону про зміну конституції, замісць нумерації вставити статті (артикули) конституції. Голосами ББ цей внесок принято, не послухавши формального спротиву „обсерватора" ендецького клюбу, пос. Ст. Стронського.

Маршал піддав під голосування звіт конституційної комісії з доповненням внеску Цара. Конституційні тези, як проект закону про зміну конституції прийнято всіми голосами ББ при відсутності вищезгаданих клюбів польської опозиції. Поставлено внесок, щоби перевести негайно друге і третє голосування, — що і сталося. В той спосіб довершено **формальної зміни конституції,** приймаючи, що присутньою є більше ніж половина послів, яка згідно зі 125 ст. конституції більшістю 2/3 голосів має право рішати про зміну конституції. Відтак слідували сцени: овації для маршала і п. Цара, відспівання Першої Бригади, посли ББ кидались собі в обійми і складали взаїмні бажання з приводу „побіди". В год. 7.30 вечором зміна польської конституції у соймі була фактом довершеним.

З огляду на склад сенату — затвердження тієї зміни в сенаті не підлягає ніякому сумнівові.

КОМУНІКАТ

Дійшло до нашого відома, що в поодиноких місцевостях, передовсім підчас свят, ціна яку консументи платять за дріжджі, значно відбігає від справжнього рівня.

У звязку з цим подаємо до відома, що фабрична гуртова ціна дріжджів, разом з харчевим податком (бандеролою) є 3.85 зол. за 1 кільограм loco, залізнича стація відборця.

Повідомляємо про це, щоб зорієнтувати консументів щодо цін, які повинні бути устійнені за дріжджі, вже враховуючи кошти і належний зарібок відпродавців.

Комунікуючи про це, просимо загал заінтересованих ласкаво повідомити нас про кожний випадок, коли хто домагається збільшеної ціни за дріжджі. 22/3

Zrzeszenie Producentów Drożdży

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

WARSZ∩WA, UL. ZIELNA 21.

Замирення між Польщею і Німеччиною на 10 літ.

ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ПАКТ ПРО НЕАГРЕСІЮ.

ВАРШАВА, 27. І. ПАТ. Дня 15. листопада 1933 р. у розмові між польським послом у Берліні і канцлером Гітлером устійнено і подано до прилюдного відома згідний намір обох урядів, щоби трактувати шляхом безпосередніх переговорів справи, які торкаються обох держав, та щоби вирektися у взаїмних вiдносинах всякого насильства. У звязку з тим уряди німецький і польський перевели переговори, щоби довести до порозуміння у своїх взаєминах. Ті переговори скінчилися і 26. січня ц. р. польський посол у Берліні та німецький міністр закордонних справ підписали в уряді закордонних справ у Берліні такий пакт:

„Польський уряд і німецький уряд переконані, що пора розпочати новий період в польсько-німецьких політичних взаєминах безпосереднім порозумінням обох держав. Тому рішилися положити сьогоднішньою деклярацією основу під майбутній розвиток тих взаємин. Оба уряди виходять притім із заложення, що удержання тривкого миру між обома державами є передумовиною загального миру в Европі. Тому й рішилися спирати свої взаємини на основах, означених у парискому пакті з 27. серпня 1928 р. і хотять означити ближче стосування тих основ у своїх взаєминах. При тім кожний з обох урядів стверджує, що приняті ними досі у відношенні до них міжнародні зобовязання не стоять на перешкоді мирному розвиткові їхніх взаємин ані не стоять в суперечности зі сьогоднішною деклярацією та що вона їх не нарушує. Крім того оба уряди стверджують, що сьогоднішна деклярація не торкається таких справ, які згідно з міжнароднім правом належать до внутрішніх справ обох держав.

Оба уряди заявляють, що хотять порозумітися безпосередньо у всіх справах, що торкаються обосторонніх взаємин. Якби прийшло між ними до спорів, яких не дасться полагодити шляхом безпосередніх переговорів, оба уряди шукатимуть їхньої розвязки іншими мирними засобами, передбаченими в інших обовязуючих їх взаїмно порозуміннях. Одначе в ніякому випадку не будуть вживати збройного насильства, щоби полагодити спірні справи.

Створені на повищих основах гарантії миру улекшать обом урядам важні завдання находити для політичних, господарських і культурних справ розвязки, оперті на справедливім обосторонним вирівнанні інтересів. Оба уряди переконані, що взаємини між обома державами будуть розвиватися згідно з отою умовою та доведуть до доброго сусідського відношення обох народів, з користю не тільки для них, але й для інших европейських народів.

Отож мій перехід також і на літературу був зовсім недоривочний, а найкращим зужиткуванням своєї енергії. Звичайно до поезії підійшов я не зразу, а мусів перейти підготовчу працю. Цією працею для мене були переклади і я, заки сам почав писати, переклав десятки віршів Бодлєра, Аполінера, Моріяка та інших поетів, що забирало мені весь час вільний від мистецької праці. Бож людина мусить висловлюватись у будьякий спосіб, бо нею, як казав Валері Лярбо, кермують непоборні закони ритму. Людина може не завсіди собі їх усвідомлювати та вони істнують.

Тепер кілька слів про поезію, таку, якою я її бачу й хочу, щоб вона була.

Ми знаємо, що наша поезія була довший час під непереможним впливом народньої. Та наслідування метод її творення було недосліловне вже само в собі. Народня поезія це передовсім пісня. Творцем її є не тільки одна людина, поет, але й колектив, нарід. Заки якась строфа набрала свого остаточного виразу, своєї безпосередности, вона виношувалась у тисячах грудей і вигладжувалась у тисячах людських гортанок, аж набрала своєї повної певности. Зовсім інакше творив поет, що хотів осягнути це саме враження. Він сам один, якщо він іде за цією методою та підбирає безпосередні почування найлекшим способом, орієнтуючись не на гадку, на звязкість, на силу вірша, а більш на його музичну мельодійність — він попадає на шлях найменшого опору. Щоб писати прозою, писав колись Гете, треба мати щось сказати; та хто не має що сказати, той може всеж робити вірші й рими, де одно слово витягає друге та вкінці з цього щось таки й виходить, щось, що хоч нічим і не є, усеж виглядає так, мовби це справді чимось було. Отож сучасний поет, не без того, щоб не вивчити цілої народньої творчости й не користати передовсім із її мовних богацтв, повинен знати її на те, щоб її вистерігатись. Бо сучасні проблеми творчости, це передовсім конструкція, отже метода не найлекшого, а найтяжчого опору. Конструкція — ось і метода творчости. У малярстві — конструкція барвних площ; у різьбі й архітектурі — мас. У поезії — конструкція слова, будова гарних речень, гарних образів. Це дає оминати те, на що свого часу звернув увагу д-р Сімович: цьвірінькання, виливання на папір своїх безпосередніх почувань, вважаючи, що краса поезії власне в них, а не в гарнім вірші, гарнім у всіх відношеннях. Та нам не треба гарних почувань, писав колись Ремі де Ґурмон, — нам треба гарних віршів. Гарний вірш несе із собою свою власну емоцію, що й є естетичною емоцією. Досить, кричить Ґурмон, поганих піітів, що зануджують нас своїми маленькими душевними болями. Давайте гарні вірші!

Конструкція вимагає льогіки. Вже тим самим доба футуризму раз на все в нашій поезії скінчена. Сучасний поет не потребує запускатись у давнє Семенкове белькотіння в роді „у бир щух", коли він має масу нових, найдивніших слів із усіх ділянок нової техніки, хемії, біольогії. Назви газів, як діехльордієтильсульфід, дефенілянохльорарсен і т. п. звучать самі як футуристична поезія, лиш що за ними криється зміст. Звичайно, тих слів у словнику Грінченка нема, але це не значить, що їх уживати не можна. Вони відкривають головно в ділянці рим небувалі можливости.

Стільки про напрямну поезію. А мої пляни?

Можна багато наобіцяти ударним порядком, щоб потім не додержати. Отож про мої пляни важко мені говорити, хоч вони, звичайно, є. Маючи за собою вже одну збірку, один етап, я тим сміливіше можу кинутись на ріжні експерименти, не боячись закидів, що я роблю їх через те, що не вмію написати доброго сонета. Мене дуже зацікавлює спеціяльно наймолодша французька поезія, так тісно звязана з малярством. Багато із досвідів французьких поетів можнаб присвоїти й нам, розуміється, у свідомій інтерпретації.

Окрім цього маю задуману й почасти фрагментарно записану збірку оповідань, яких темою є авантюристичні пригоди молодого українця по світі. Тема цікава тим, що герой був би зовсім на місці, колиб був англійцем або німцем, та що стає неймовірне, коли він українець.

Премія радує мене передовсім тим, що її водночас дістали ще й інші молоді. Можна сподіватись, що на найближчий рік будуть ще кращі твори і ще більше їх і що піднесеться врешті в літературі найважніше: змагання за напрямки, за методи творення, за все те, без чого годі уявити собі справжньої і повної літератури.

Кожний гріш для „Просвіти" — це гріш на освітні змагання народу. Громадяни дайте змогу рости „Просвіті"!

Сонні мрії пана Радека.

Пізнього вечора останнього дня минулого року сидів пан Радек у редакційній кімнаті „Ізвестій" і писав. Працював так протестуючи проти буржуазного звичаю кінчити рік забавою, протестував так проти самого способу числити час роками, а не пятилітками, до того ж починаючи від Різдва Христового, за святкування якого можна не лише втратити хлібну картку, а й відбути далеку подорож на північ, без надії вернутися звідти.

Отже працював він останньої ночі першого року другої пятилітки, себто 31. постишевобря. (Рік там починається левінабрем, потім приходить сталінабрь, молотарбь, кагановабрь і т. д. Вигадка властиво не нова, бо вже при царі дехто казав замісць марта — мартабрь.)

Він писав про „Новий поділ світу" і коли дійшов до речення — „відхиляє фантастичні пляни захоплення України, які називає чомусь лише англійськими...", сонні мрії перемогли його. Він мріяв, розуміється, не про хліб, як якийсь робітник чи колхозник, а про найвищі щаблі шлункових насолод, підсичуваних садистичною підсвідомістю, що міліони вмирають, позбавлені навіть хліба. Але про що-саме мріяв пан Радек? От Сталін, наприклад, міг би мріяти або про щті про шашлики, чебуреки толму та інші тифліські ласощі. Петровський мріяв би або про щті, або про „лавренички етакіє треугольнички". Радек-же може з повним правом сказати: „Ох три серця розпирають мої груди". Тому й тяжко сказати, чи мріяв він про щті, чи про біґос і ковбаси, чи про цімес міде кішкес. Він плямкнув сласно у сні губами, але цімес обернувся раптом в паскудне більшовицьке чорнило. Замісць ложки, Радек тримав між зубами саме вимочене перо; прокинувшись раптом, плюнув, втерся рукавом і почав писати далі.

„Англійський імперіялізм голубить мрію, що йому пощастить спрямувати все проти Совітського Союзу. Це — дитячі мрії... Німецький фашизм та японський імперіялізм поставили на денний порядок боротьбу за поділ світу, спрямовану проти СРСР, проти Франції, Польщі, Чехословаччини, Румунії, проти прибалтійських країн, проти Китаю, проти Злучених Держав Америки..." Поставивши себе в центрі такого численного товариства, пан Радек віддався знов у владу сонних мрій, які понесли його й полишили серед асамблеї Союзу Народів в Женеві, звідки його так часто викидали в дійсности. Промова Радека була така само довга, як його статті в „Ізвестіях". Не витримавши її слухати, із Союзу Народів втікли Німці, Англія, Італія і всі, кого там не бажав бачити пан Радек. Потім останки Союзу Народів з новою недокінченою будовою переселися до Москви (у мріях все можливо) і зєдналися з III. Інтернаціоналом. На заг. зборах Радек переводив прилюдно чистку Ерію і кричав: „Чекайте ви, саботажник, ухильник, маєте негайно покаятися прилюдно за статті, які писали про СРСР в 1926 році!" І Еріо підносив благально руки до стелі та голосив — „Хай живе Сталін!"

Але в дійсности це був лише редакційний службовець, що даремно намагався збудити Радека цим офіціяльним привітанням. „Церширінг, ду мешіґінер шабесгой", лайнув його з просоння Радек, протер очі, відповів офіціяльним — „Від пятилітки до пятилітки" і перебрав телеграми.

В них стояло про зірвання англійсько-радянських торговельних переговорів та про поразки фукієнських ворохобників разом з їх комуністичними союзниками. Радек вилаявся і закінчив тверезо статтю: „В цій світовій війні капіталізм розвикувати́ме своєю головою".

Охрим Егеж.

Як ви, інтеліґентна людина,

можете в нинішніх часах обійтись без — Діла"? — Якщо вам за тяжко платити за наш часопис самому, то передплачуйте „Діло" до спілки зі своїм сусідом. Вишліть негайно передплату і поєднуйте нам нових абонентів!

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Повітовий Народній Зїзд у Калуші.

В суботу 20. січня ц. р. відбувся в Калуші Повітовий Народній Зїзд Українського Національно-Демократичного Обєднання у великій салі Народнього Дому. В год. 12.30 відчинив зїзд голова Повітового Комітету *д-р Іван Сохацький* і він проводив нарадам. Секретарював *мгр. Аронець*. На зїзді було приявних 110 делеґатів із 27 сіл калуського повіту.

Звіт з діяльности за час від 15. січня 1932. до 20. січня 1934. зложив секретар Комітету *мгр. Аронець*. Звіт виказав, що Повітовий Народній Комітет вів живу політичну працю в повіті. Засідання Повітового Комітету відбувалися раз у місяць, а в міру потреби частіше. В лютім і березні 1932 р. переведено в повіті протестаційну акцію в справі самоуправних законів. Дня 8. квітня 1932 р. зорґанізовано повітове господарсько-політичне віче. Реферував пос. Луцький. В листопаді 1932 р. відбулась довірочна нарада при участи послів Луцького і Великановича. В жовтні 1932 р. відбувся дискусійний вечір у справі української преси, на якому реферували пос. Целевич і ред. Курдидик. При кінці 1932 р. Повітовий Комітет зорґанізував у всіх громадах повіту переведення шкільного плебісциту. Дня 18. березня 1933 р. відбулася довірочна нарада представників повіту. Реферували посли д-р Макарушка і Великанович. З ініціятиви Повітового Комітету засновано Комітет Ратунку Голодуючих на Україні. Дня 29. жовтня 1933. відбувся в цілому повіті „День жалоби і протесту". Вкінці дня 27. грудня 1933. відбулась чергова довірочна нарада, на якій реферував пос. Луцький.

З черги головний секретар п. *Володимир Целевич* в одногодинному рефераті представив політичне положення українського народу й потребу сильної політичної організації та обговорив докладно нові самоуправні закони, а зокрема-ж постанови виборчого реґуляміну до сільських громадських рад.

Після того приступлено до вибору нового Повітового Комітету. На внесок п. Ярослава Рубчака вибрано одноголосно головою *д-ра Івана Сохацького*, а опісля на внесок д-ра Івана Сохацького членів Комітету.

В дискусії над звітом і виголошеним рефератом забирали голос: Микола Литвинишин з Долпотова, Филипович з Верхні, Василь Притула з Тужилова, Ґаджаровський і Василь Ставка з Сільця, Волецький з Хотіня, Ярослав Рубчак, Володимир Дюдуль, Степан Цетик з Калуша та Мельник з Підмихайля. Народній зїзд закінчився відспіванням національного гимну.

НОВИНКИ

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-диплльомованими силами. Веде курси трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи тривають. 734 1-5

— **На карти „Рідної Школи"**, що звільняють від алькогольних напитків зложили з нагоди Різдво отсі Вп. Громадяни(нки) в зол.: З Устрик Дол. і околиці: по 3 зол. о. декан Жарський Мих., Козар Константин; по 2.50 — о. Федьків Андрій, д-р Винницький Федь, по 2 — о. Пясецький Зенон, о. Вербинець Володимир, Футрик Петро, д-р Сеньківський Теодозій, Бродовичева Марцеля, Коца Евстахій, Чучкевич Йосиф, Чуквінський Іван, Козьолковські В. А., Гурель Григорій, Захарко Михайло і дві особи по 1 зол. — Хто черговий?

— **На допомогу ремісничій молоді!** Як довідуємося, Головна Рада Рем.-Пром. Бурси у Львові, під головством о. Бучацького, розіслала на днях відозви до чільніших львівських громадян із покликом вступати у члени того Т-ва. Як відомо обі бурси (при вул. Пекарській і Ходоровського) не дістають нізвідки навіть найменших підмог, а залишені на власні сили, з неймовірними труднощами вдержуються на поверхні життя. Тут не вистачить зарадити поміч ідейних одиниць, а вдержати обі бурси зможе лише загал ідейного громадянства. Приступаючи у члени Т-ва, ми причиняємося до українізації наших міст, беремо в свої руки варстати праці, охоплюємо своїми таки силами важні позиції і тимсамим — і лише тоді — народній організм визбувається анемії та функціонує легко і справно. — **О. Г.**

— **„Хліборобський Шлях"** ч. 4. з 28. ц. м. сконфіскувала цензура за статтю, присвячену 16-літтю бою під Крутами та за огляд минулорічних світових подій. Тому, що конфіската прийшла в останній хвилині і склад у друкарні був вже розібраний, було неможливо видати другий наклад. Видавництво „Хл. Шл." просить своїх передплатників не рекламувати останнього 4-го числа.

— **Композитор Ніжанковський і... російські романси.** Краківський „Час" з 26. ц. м. у рецензії з концерту Зенона Дольницького у Кракові пише, що в програмі найшлись м. і. російські романси Чайковського, Ніжанковського й інших. Цікаве довідатись, чи це рецензент такий добрий знавець музичної літератури, чи сам концертант так вірно інформує чужинців про пісні свого репертуару?

— **Страйк друкарів у Львові закінчений.** Після 24 днів зліквідовано страйк львівських друкарських робітників. Страйк закінчено угодово, а саме: дотеперішні платні полишилися незмінені, час праці полишився той самий, себто 46 годин тижнево до кінця червня ц. р., автоматично продовжується до 48 годин, дотеперішній цінник полишається без зміни, день праці числиться між год. 7 рано і 7 вечір при щоденниках, а між 5 рано і 9 вечір при інших роботах, праця погодинова, в свята і відпустки числяться після нового закону. Страйк тривав повних 24 днів.

— **400.000 людей без праці.** Останній тиждень кинув знову на ринок поверх 18 тисяч безробітних, так що загальне число зареєстрованих безробітних дійшло до 400 тисяч На початку грудня було їх тільки 265.197, отже на протязі не цілих двох місяців це число зросло на 45 проц. А кілько є таких, що не є ніде реєстровані?

— **Львівська хроніка.** Емілію Проць засуджено на 10 місяців вязниці за те, що своє мешкання при вул. Шептицьких відступала за оплатою на сходини ріжних жінок з мужчинами.— На личаківському цвинтарі застрілилася 24-літна Юлія Яворська, каварняна буфетова, бо опинилась без заняття. — Нічю розпороли злодії вогнетревалу касу канцелярії управи Калуського Бровару при вул. Пелчинській ч. 32. Забрали 34 зол. — Суд засудив на 10 місяців вязниці Конр. Марчинського, який від одної наймички за обіцянку оженитися з нею, виманив 2.500 зол. — В Пасажі Міколяша поліція виловлювала торговців запальничок. Деякі з них побили одного тайного агента. Поліція арештувала чотирьох торговців запальничок.

— **Арештування в звязку з жахливим душогубством.** Слідство проти 20-літнього радового VI. див. Вацлава Маньковського, що вбив свою 42-літню мачуху, бувш. учительку Антонину Маньковську, ведуть як нагле. Маньковський признався, що заки його взяли до війська, жив із того, що йому вдалося вкрасти. Був теж караний за крадіж, одначе виконання кари йому припинили. Мачуха обходилася з ним і братом зле ще за життя батька, не давала їсти. По смерти батька було ще гірше. Думав, що прийдеться йому або красти або жити з милостині. Тому рішився вбити мачуху. На місці злочину, при вул. Святохресній ч. 32, відбулася в суботу льокальна візія. Там найшли кольбу, якою Маньковський вбив мачуху. Тіло вбитої відставили до військового шпиталю, а дім опечатали. Слідство ведуть теж проти товариша Маньковського, Гринька (якого теж арештували), бо його підозрівають у співучасти в душогубстві. Гринько заперечує свою вину, що потверджує і Маньковський. За співучасть у пирі за загарблені гроші арештували Ярослава Городейчука, сина кіоскаря з Богданівки.

— **Арештування серед членів Обозу Великої Польщі.** На головному двірці у Варшаві перед відїздом поїзду до Лодзі поліція придержала фотографа Конажевського, при якому найшла 500 протидержавних летючок. Арештували власника друкарні Керського (це найстарша друкарня в Варшаві), де друкувалися ті летючки, та 7 занятих там друкарів. Усі арештовані належать до Обозу Великої Польщі. Арештували теж власника фотографічних заведень Ісачовського. Поліція перевела ревізію в домі діяча О. В. П. д-ра Мосдорфа та Светлінського, в якого домі була редакція „Штафети", орган молоді О. В. П.

— **Смерть льорда Галіфакса, провідника англьо-католиків.** Дня 19. ц. м. помер у Гіклтон Гал, біля Донкестер, знаний у цілому англійському світі провідник англьо-католиків, льорд Галіфакс, маючи 94 роки. Найвищим ідеалом льорда Галіфакса було довести до зєдинення англіканської церкви з католицькою. Цьому завданню присвятив льорд Галіфакс ціле своє довге життя. Кілька разів здавалося йому, що вже осягне ціль, але надії розбивалися. Він бував на спеціяльних авдієнціях у папи Льва XIII., з яким обговорював справу унії англіканської церкви з Римом. Льорд Галіфакс започаткував був також знані переговори англіканських церковних достойників з кардиналом Мерсіє в Малін (переговори велися від 1921 до 1925), які розбилися тому, що англіканська сторона бажала задержати всі характеристичні ознаки своєї церкви, автономію і т. д., а Рим на це не погодився. Льорд Галіфакс залишив сина, льорда Ірвіна, бувшого віце-короля Індій та доньки. — (Укбюро Льондон).

— **Ріжні вістки.** Занедужав румунський міністер закорд. справ Тітулеску. — Голяндська преса подає вістку, що Вільгельм II. підготовляється святкувати свої 75-літні уродини обрядним обідом зі запрошеними гістьми. — Голов-

Відгодін польсько-німецького порозуміння в Англії.

ЛЬОНДОН, 27. І. ПАТ. Порозуміння між Польщею та Німеччиною викликало в Льондоні корисне враження. „Таймс" помістили передовицю п. з. „Кращі сусідські взаємини", в якій стверджують, що польсько-німецька умова про неагресію це поправді східне Льокарно. Нова умова має велике значіння тому, що здержує похід німецької пропаґанди на схід. Німецько-польські взаємини покращали відколи Гітлер прийшов до влади. Гітлер показав, що розуміє ріжницю між аґітаторами та державними мужами. Вперше оба краї підписали умову в атмосфері такої доброї волі.

„Дейли Телеграф" добачує в пакті дуже важні чинники мира в Европі.

„Дейли Геральд" твердить, що підписання пакту дуже поможе відпруженню міжнародного положення, бо побоювання, що Німеччина може заняти поморський коридор або Гор. Шлеськ було одним із побоювань, яким піддавалася Европа.

„Дейли Експрес" у статті „Приязнь на 10 літ" пише, що Німеччина від 15 літ, себто від закінчення війни рішучо відкидала всяку думку порозумітися з Польщею. Справа коридоря була все отвертим питанням. Гітлер радикально змінив тактику своїх попередників.

„Дейли Мейл" пише, що маршал Пілсудський та Гітлер створили для Европи нові напрямні. Безпосередня інтервенція маршала Пілсудського та Гітлера вчинила, здається, річ неможливу до виконання, що можна вважати чудом в істнуючих у тих краях умовинах.

Багато льондонських часописів помістило фотографії марш. Пілсудського.

—o—

ПОДЯКА.

Високоповажаві Панове!

Не маю слів похвали для Іх лікувального засобу Тоґаль та його наслідків лікування. Від 4 літ терпів я на болі суглобів і ревматизм. Якщо тільки приходила зміна погоди, відчував я терпіння. Дотепер лікувався я без успіху. Вичитуючи в газетах про Тоґаль, я не зовсім довіряючи, що цей засіб поможе, постановив я купити одну коробку. Зуживши ці пастильки, почув я полекшу в суглобах при натиску в пальцях. Заохочений успіхом першої коробки, купив я другу і зажив нормально тричі денно по 3 таблетки. Болі в суглубах зовсім зникли, зміни погоди вже не відчуваю.

В грудні м. р. моя жінка захворіла на грипу, а що завчасу встала з ліжка, недуга повторилася, прийшов міцний катар і ангіна одеточної. Маючи необмежене довіря до Тоґалю, рішив я лікувати жінку цим засобом і не завівся я, бо по 10-ти днях жінка встала зовсім здорова.

Почуваючи вдячність для Вп. Панів, як людей, що причинилися, завдяки свому винаходові до полекші людських терпінь, остаю

з глибокою пошаною та поважанням

Антін Гарнчарек,

Лудвь, вул. Мідява 22.

світової організації пластунів льорд Баден-Повел перейшов дві важкі операції. — Арештували колишнього міністра земельних справ у Новофундляндії Велша під закидом, що вкрав три альбоми почтових марок вартости 6.000 долярів. — Віденська порадня для втомлених людей дала за 5 літ своєї праці 5000 порад людям, що не могли дати собі ради з життям; люди, що виходили звідтіля не кінчили самогубством. — Диригент філядельфійської фільгармонії Леопольд Стоковський заповів у програмі одного концерту гимн Інтернаціоналу; це викликало велике обурення серед місцевого громадянства. — Король Іраку оженився в Багдаді з княжною Аліє.

— **Кінець швайцарських бандитів.** Базельська поліція дістала вістки, що оба бандити, які напали були на банк у Базелі, скриваються таки в місті. Сильні стежі обсадили всі входи до міста. Пізно вечором жандарми найшли обох застрілених у Маргаретськім парку. Оба вони покінчили самогубством. Вбили вони 9 людей: двох у Штутґарті, сім у Базелі й околиці. Оба по фаху інжиніри, німецькі горожани, оба родилися 1910 р., один звався Курт Зандвеґ, другий Вальдемар Вельдте.

— **Менше подруж, більше дітей.** Льондонський „Таймс" звертає увагу на цікаву подробицю в останній статистиці подруж і народин. Останній перепис населення Англії дає цифру 40 міл. 201 тис. осіб; у 1931 р. було 39 міл. 952.377 осіб. Зате коли рівняти мин. рік з роком 1913, то виходить, що число подруж впало на 4.663 менше. Ясно з цього: хоч менше людей женяться, але більше родиться. Цікаве теж, що між подружніми парами минулого року було 16 юнаків у 16-ому році і 758 шістнацятьлітніх дівчат. 16-літні дівчата вибирають собі чоловіків від 16 до 50 року життя.

—o—

ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЇ.

ПАРИЖ, 27. І. ПАТ. Міністер справедливости Рейнальд подався до димісії.

—o—

З судової салі.

ПРИСУД У ПОЛІТИЧНОМУ ПРОЦЕСІ В ЧОРТКОВІ.

В днях 22.—25. січня ц. р. відбувся перед лавою присяглих в Чорткові політичний процес проти **Івана Школьного, Павла Фіголя, Миколи Фіголя, Василя Гринчишина, Осипа Деревянки, Василя Яковишина і Гриця Правицького,** сільських хлопців зі Звиняча, та проти **Михайла Музики,** студ. теол. з Романівки.

Акт обвинувачення закидає підсудним приналежність до УВО та биття вікон жидам у Звинячі. На підставі вердикту суддів присяглих суд засудив **Івана Школьного** за злочин з арт. **97 на 1 і пів року вязниці, Павла Фіголя** з арт 167 **на 1 рік, Миколу Фіголя, Василя Гринчишина, Василя Яковишина, Осипа Деревянку і Михайла Музику** з арт. 165 **на 6 місяців,** а **Гриця Правицького** з арт. 47 на **1 міс. вязниці.**

Боронили адвокати: д-р Володимир Еліїторович, д-р Іван Гринчишин і д-р Михайло Росляк.

З ГАРАЗДІВ НАШОГО ДУХОВЕНСТВА.

Дня 26. січня ц. р. відбулася в окружному суді в Тернополі (судив окружний суддя Мешковський) карно-адміністраційна розправа проти **о. Василя Куриласа,** літ 42, батька десятеро живучих дрібних дітей, пароха в Буцневі, повіт Тернопіль, обвинуваченого за те, що дня 29. червня 1933 навмисно зірвав з церковного муру в Буцневі плякат „Свєнто Морза", котрий то плякат вивісив на церковному мурі місцевий війт поляк Ян Клювак і за те, що дня 11. листопада 1933 з нагоди свята 15-ліття відродження Польщі відправив у церкві в Буцневі Службу Божу в жалібних ризах, на котрій була присутня місцева українська шкільна молодь з учителем Гроновським. Повищими вчинками на основі акту обвинувачення допустився о. Василь Курилас у демонстраційний спосіб проступків зі статті 19 (зірвання афіша з церковного муру) і зі статті 18 (Служба Божа дня 11. листопада 1933 в жалібних ризах) розпорядку президента про закон про проступки з 11. липня 1932 В. З. Р. П. ч. 60 поз. 572, виявляючи своїми вчинками нехіть до польської держави. Обвинуваченого о. Василя Куриласа боронив посол, д-р Степан Баран.

Повітове старство в Тернополі карним орeченням з 11. грудня 1933 до ч. К. К. 517 укарало о. В. Куриласа за зірвання афіша з церковного муру гривною в кваті 200 зол., а на випадок нестягальности гривни 5-денним арештом; за відправу Служби Божої в темних чи пак червоних, отже жалібних ризах гривною 300 зол., або 7-денним арештом. Разом гривною в сумі 500 зол. чи пак 12-денним арештом. Повище карно-адміністраційне орeчення видав у заочности о. В. Куриласа заступник тернопільського старости д-р Станислав Новак і проти цього орeчення о. В. Курилас зголосив відклик до окружного суду в Тернополі, внаслідок чого відбулася саме згадана вище судова розправа в дні 26. січня ц. р.

На судовій розправі боронився обвинувачений о. Курилас тим, що взивав війта Клювака, аби на церковнім мурі не прибивав ніяких афішів, бо ніяких афішів не прибиває він на мурах місцевого костела та аби для поміщення афішів поставив собі окрему таблицю, чого війт з розмислу не зробив. Щодо Служби Божої в дні 11. листопада 1933, то боронився тим, що поступав і поступає все згідно з постановами осьмої статті конкордату, котра накладає на католицьких священиків у Польщі тільки обовязок відмовити літургічну молитву на намірення Польщі і її президента в неділі і в день 3-ього травня, як у польське національне свято, після Служби Божої або в часі Служби Божої і що він цей обовязок сповняє. Врешті покликався також на розпорядок Греко-Католицького Митрополичого Ординаріяту у Львові з 3. листопада 1928 ч. 9488, виданий з нагоди 10-ліття відродження Польщі.

Оборонець обвинуваченого пос. д-р Степан Баран долучив до актів справи згаданий розпорядок Митр. Ординаріяту у Львові з 3. XI. 1928 ч. 9.488, виданий до гр.-кат. деканальних урядів для повідомлення парохіяльного духовенства, котрий дослівно звучить так: „В справі обходу 10-літнього відродження держави позволяється Духовенству відправити 11. листопада 1928 співану Службу Божу, не змінюючи приписаного в тім дні намірення — Митрополит Андрей". Оборонець вказував на те, що аналогічний розпорядок обовязував і в дні 11. листопада 1933 та що католицькі священики, а тимсамим і обвинувачений, обовязані в справах релігійних функцій дотично польської держави і її президента тільки до того, що наказує VIII. стаття конкордату, бо інших відповідних постанов польські закони в тій справі не знають. На оборону обвинуваченого покликав пос. д-р Баран свідків Яна Клювака і дяка Миколу Мельничука з Буцнева щодо першого факту та просить поставити й відповідний запит у Греко-Кат. Митр. Ординаріяті у Львові, що священик у дні 11. листопада 1933 мав право не змінити намірення Служби Божої.

Суддя Мешковський всі внески оборонця д-ра Барана відкинув і проголосив присуд, котрим о. Василя Куриласа признав винним обох проступків згідно з актом обвинувачення і за оба проступки наложив на обвинуваченого кару **триста зол. гривни, евентуально кару трьохденного арешту.** Крім того засудив обвинуваченого на заплату судових коштів і судової оплати в кваті 30 зол.

Оборонець пос. д-р Степан Баран зголосив до протоколу проти повищого присуду касацію. Тому ця справа буде предметом рішення Найвищого Суду, подібно як і справа о. Ярослава Мельника зі Зарубинець пов. Збараж. за відправу Служби Божої у чорних ризах у дні 11. листопада 1933, в котрій то справі оборонець пос. д-р Баран вніс уже письменну касацію до Найвищого Суду. Акти цієї справи находяться вже в Найвищому Суді.

—o—

З кіна.

КІНО ХИМЕРА: „ШЕРЛОК ГОЛМС".

Мало досі сфільмованих Конан Дойлевих повістей зі славним англійським детективом Шерлоком Голмсом, хоч стільки кримінально-детективних фільм продукують раз-у-раз. Виробництво Фокса саме зреалізувало спеціяльний сценарій, з тією популярною особою. Успіх фільми лежить у тому, що вибір головних акторів упав дуже влучно на Кліфа Брука й Ернеста Торренса. Головно Кліф Брук дуже надається на Шерлокового типа з властивою собі поваґою і невідступною люлькою в зубах. Любовна історія, вплетена до акції фільми, в нічому не шкодить властивому напрямкові фабули. Фільма обчислена на емоційні й хвилюючі моменти, за якими пропадають симпатики сензації й несамовитости.

Попереджує фільму кілька додатків, з якпу дуже добра фільмова студія про життя на острові Родос; картини з побуту, будівель і природи тої „райської закутини" справді чудові. *В-ко.*

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — А. З. С. 7:1 (1:0, 2:0, 4:1)

Змагання товариські в гаківці, у яких українська дружина виявила велику перевагу над противником. Особливо оба Труші грали розумно й доцільно, виказуючи не тільки добре технічне опанування гри, але також просто фінезійні тактичні потягнення. Не диво що оба вони, розуміючись знаменито, сфабрикували до спілки аж 6 голів (з того молодший Труш аж чотири). Одного голя стрілив теж Лисик. А. З. С. здобув одинокого голя в першій мінуті 3-ої терції, заскочивши нашу оборону. Видців кількасот. Суддя п. Ядовий.

РЕЧИНЦІ ЛЕЩАТАРСЬКИХ ЗМАҐАНЬ.

Лещатарський Субреферат У. С. С. пригадує речинці змагань: 1. 4. або 11. 2. 1934. крайові змагання у плоскому бізі для мущин і жінок; 2. 11. або 18. 2. 1934 міжклюбові змагання у скоках; 3) 18. або 25. II. 1934 дружинові змагання у плоскому бізі для мущин і жінок; 4) 11. III. 1934. зіздовий біг у Славську для мущин і жінок; 5) 18. або 25. III. 1934, довгодистансовий плоский біг.

Важний перший речинець; другий є на те, щоби на випадок непогоди або відсутности снігу було можна пересунути змагання. Пригадуємо, що кожний змагун мусить мати посвідку лікарських оглядин зі Спортової Порадні. Без тої посвідки не допустимо нікого до змагань. Клюби мають зголосити Лещат. Субрефератові до дня 31. I. ц. р. своїх членів, котрі піддадуться лікарським оглядинам. Членів тих клюбів, що не заплатили вкладки до У. С. С. за 1933 р., не допустимо до ніяких змагань.

Нові книжки й журнали.

„HUNGERSNOT", Authentische Dokumente über das Massensterben in der Sowjetunion. Zugunsten des interkonfessionallen und übernationalen Hilfswerkes Seiner Eminenz des Kardinal-Erzbischofs von Wien herausgegeben im Selbstverlage Willy Jakoby Wien I. Dominikanerbastei 22. Стор. 64. Форм. 8º. Брошура з портретом кард. Інніцера із мапою загрожених голодом країв у СССР.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 28. І. год. 3·30 попол. „Гроші то не все“.

Неділя, 28. І. год. 7·30 веч. „Івар Крюгер“.

Понеділок, 29. І. год. 7·30 веч. „Івар Крюгер“.

Театр **Ріжнородностей.**

Неділя, 28. І. год. 3·30 попол. „Фотель ч. 37“.

Неділя, 29. І. год. 7·30 веч. „Но, но, Нането“.

Понеділок, 29. І. год. 7·30 веч. „Но, но, Нането“.

Кіна.

АПРІЯ: „Д-р Джекиль і мр. Гайд“.

АПОЛЬО: „За два півунки“, звуковик з пісоньками Е. Ф. Буріяна).

АТЛЯНТИК: „Гріх одної ночі“.

ВАНДА: „Братерство народів“.

КАСИНО: „А.-Л. 14 затонув“.

КОЛІСЕЙ: „Пристань Сан Дієго“, ревія „Фронтом до моря“.

КОПЕРНИК: „Заповіт д-ра „Мабія“.

МАРУСЕНЬКА: „Заповіт д-ра Мабія“.

МІРАЖ: „Навіжена пансіонарка“ (Анні Ондра).

МУЗА: „Серце велитня“.

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра з Єрицою та Шлєзаком).

ПАН: „Жінки без будучини“ та ревія.

ПАСАЖ: „Сексуальна гігієна“.

ХИМЕРА: „Шерльок Голмс“ (Клів Брук).

СТИЛЕВЕ: „Ніч шалу“, ревія „Не роби з тата варята“.

УТІХА: „Портові ночі“ та ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 28. січня 1934

Відень (506,8) 11·20, 12·30, 22·25 Концерт, 17·25 Камер музика, 19·35 „Ді Гімельфарбене Цайт“ оп. Ю. Штравса. **Брно** (325,4) 18·00 Романси (нім. авд.). **Прага** (470,2) 12·15 Танкова музика, 15·00 „Італійка в Альжирі“ оп. Россіні, 18·10 Музика, спів, 20·45 Сметанині твори. **Париж** (1714) 15·30 „Льоберж ді Шеваль Блян“ оп. Бенацького, 19·00 Популярна музика. **Білгород** (437,3) 11·15 Симф. концерт (музика, спів), 16·30, 19·00, 20·30 Спів, **Любляна** (569·3) 11·15 Нар. музика, **Ковно** (1935) 18·50, 21·10 Спів, 19·30 Литовська музика, **Кенігсвустергавзен** (1546) 15·45 Ловецькі пісні, 19·00 Сільська музика, **Лянгенберг** (455,9) 20·00 „Веселі жіноньки з Віндсору“ оп. Ніколяя, **Мінхен** (405,4) 19·40 Фортепян, 20·05 „Фігарове весілля“ оп. Моцарта. **Стокгольм** (426,1) 19·30 „Вел. кн. Герольдштайн“ оп. Офенбаха. **Будапешт** (549,5) 15·50, 21·30 Циганська музика **Рим** (420,8) 12·45 Концерт, 20·40 „Кн. Шикаго“ оп. Кальмана.

Понеділок, 29. січня 1934.

Відень (506,8) 17·20 Японські пісні (сп. Мініко-Танака сопран, Кіношіта тенор), **Братислава** (298,8) 20·05 Концерт, **Кошиці** (296,5) 17·00 Циг. музика, 20·05 Мадярські пісоньки, **Копенгаген** (255.1) 20·00 оп. „Льогенгрін“, **Кенігсвустергавзен** (1546) 17·20 Концерт, **Ляйпціґ** (382,2) 15·10 Солісти (музика спів). **Мілякер** (592,6) 12·00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 13·30 Циг. музика, **Рим** (420,8) 17·30 Солісти (музика, спів), 20·10 Вокальний концерт, 21·45 Концерт скрипака Бакара.

Львівське радіо.

Неділя, 28. січня 1934.

9·00—9·54 Раннішня авдиція, 11·40 Відч. Польські місіонарки в Китаю, 12·15 Муз. фейлетон, 14·00 Рільнича балачка, 14·15 Ринки рільних продуктів, 14·30 Популярна музика, 14·45 Коляди, 15·00 Чи виплачується плекання безрог, 15·20 Концерт джез. орхестри, 16·00 Для дітей: Найменша частина світа, пісоньки, „Моя Віриа“, 16·30 Славні артисти (М. Флета, тенор) з грам. плит, 16·45 „З божої ласки“ (оповідання), 17·00 Чи вести домашні рахунки?, 17·15 Музика, 18·00 Авд. „Одружіння“ (М. Гоголя), 18·40 Спів (Піабранська мецосопран, 19·06 19·45 Всячина, грам. плити, 19·30 Забутий карнавал (музика, спів). 21·00 Відчит, 21·15 На вечер, 22·15, 22·16 Спортові вістки 22·25, 23·05 Танкова музика.

Понеділок, 29. січня 1934.

7·00—8·00 Раннішня авдиція, 12·05 Танкова музика з гр. плит, 12·33 Симф. музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·55 До слуху та до танку (гр. плити), 17·40 Лекція фр. мови, 17·30 Пісні (Вайбергова, сопран), 17·50 Наука стенографії, 18·00 Польсько-чеський конфлікт за Шлеск у 1919 р., 18·20 Легка музика, 19·05 Фейлетон, 19·15 Всячина, 19·25 Відчит. 19·40 19·43 Спортові вістки, 20·00, 21·15 Концерт, 21·00 Літ. фейлетон, 22·00, 23·00 Танкова музика.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·37 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·90, Париж 34·90, Берлін 210·50, Ціріх 172·15, Амстердам 356·95, Нюйорк кабель 5·61, Нюйорк чеки 5·58.

ЗБІЖЕ.

Ціни паритас Підволочиська		паритас Львів
Пшениця збір.	17·75	18·—
Жито збір.	13·75	14·—

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 27. І. масло 2·30, молоко, —·19, сметана —·70, яйця 3·90—4·—

Тенденція на масло молоко і сметану сильна. На яйця слаба.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-a	II-a
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.20	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВДРИ 9.80 — фіранки 5.60 ручної роботи філе за безцін. Брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80. Одинока виробня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660 9—?

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30 канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ліндого 6. 31/129—30

ВУГОЛЬ: Калитяк, Вайкп 14. Тел. 38·24 1006 1—30

ІНТЕЛІҐЕНТНА старша особа шукає посади до управи домом у священика на селі за малою винагородою. Зголошення Адміністрація під „Господиня“. 1—1

ПРОДАМ меблі, мужеське футро, лямпи. Новий Світ 3. 1004 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

До винайму 5. кімнат в реальности Земельного Гіпотечного Банку при вулиці **Словацького 14 на III.** поверсі з повним комфортом. Умовини подасть ліквідатура Банку в год. від 9—1. 1000 2—3

За сонцем полудня

Прогулька до Палестини, Греції і Туреччини кораблем „Польонія“ по Чорному і Середземному морі

21. лютого 1934 р.

Ціни білетів від зол. 400.

Лінія Польсько-Палестинська

у Варшаві, вул. Маршалківська 116
„ Ґдині, вул. Вашингтона
„ Львові, вул. На Блоне ч. 2
„ Кракові, вул. Любіч ч. 3
в Ряшеві, вул. Ґроттгера ч. 1004
та в П.Б.П. „Орбіс“
і Wagons-Lits-Cook. 3—3

ЧВЕРТЬ МІЛІОНА ЗОЛОТИХ ПРОПАДАЄ

Статистика доводить, що річне запотребування в краю на бібулу доходить до зол. 625.000.

Вживаючи звичайну дотеперішню сушку зуживаємо найвище яких 60% бібули, що на ній міститься. Довжина паска бібули доходить до 30 цм., а фактично зуживаємо з того яких 19 цм. себто 60%, а 14 цм. себто 40% лишається незужите.

Оце річевий доказ і наглядна ілюстрація:

20% 60% 20%

На оті неужитки, що доходить як вище до 40% тратимо безповоротне річно **чверть міліона** золотих.

СУШКА OVALO

100%

Зуживає 100% наложеної бібули, є **вигідна, естетична, найекономічніша.** Не наражує нас на жадні страти, бо як бачимо, верства бібули в 100% **визискана.**

СУШКА OVALO

має 98 верств найліпшої якости бібули. Дешевша від такої самої скількости бібули, яку купуємо в пачках або в аркушах.

Ціна світово опатентованої сушки „OVALO“ лише **зол. 1·80.**

Можна дістати у всіх складах писемного приладдя. Виостерігатися підробок.

Чи Пані

вже знають, що при помочі

Рамки Зінґер

(Singercraft)

можна на звичайній домашній машині до шиття **„Singer“** виконувати з вовни килими (дивани), убрання, забавки і т. п.

Просимо відвідати найблищий наш маґазин з метою зазнайомитися з цим новим практичним родом праці.

Singer Sewing Machine Company

Управа: Варшава, Маршалковська ч. 115.

Затверджена через Мін. В. Р. і О. П.

Косметична Школа Добрянської — Рогатин

Львів, Оссолінських 13.

провадить під управою лікаря — дерматольоґа косметичні курси. По укінченні дипльоми уповажнюючі до отвирання косметичного інституту в цілій Польщі. Іспитує рівнож екстерністки з приватних курсів при косметичних інститутах. Практика відбувається при помочі дипльомованих сил в косметичнім інституті „Слава“. — Записи відбуваються. — Проспекти висилаємо. 957 2—3

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС“.

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу.

15/47 15-26

АДВОКАТ

Мр. Микола Стецьків

відкрив адвокатську канцелярію **в Щирці** (побіч стації)

1004 1—3

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Франкова, одинокий радикальний і випробований засіб (натирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

кольок з причини простуди, нестрілові, ісхіясові і ін. всюди можна дістати.

ВИРІБ І ГОЛОВНА ПРОДАЖА

АПТИКА МІКОЛЯША

ЛЬВІВ, Коперника 1/3

За редакцію відповідає Олександер Костик. — Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.